

DADES GENERALS

Curs acadèmic	Curs 2023/2024
Tipus de curs	Expert Universitari
Nombre de crèdits	30,00 Crèdits ECTS
Matrícula	1.200 euros (import preu públic)
Requisits d'accés	El Diploma d'Especialització en Promoció de la Participació Ciutadana està orientat a la formació de professionals que, bé des de l'administració pública o bé com a professionals per compte propi, estan interessats/dones a especialitzar-se a promoure la influència de la ciutadania en la definició democràtica de les polítiques públiques a través de metodologies de participació ciutadana.
Modalitat	Semipresencial
Lloc d'impartició	Fundación Universidad-Empresa
Horari	Dimarts i Dijous 16:00h a 20:00h
Direcció	
Organitzador	Departament de Sociologia i Antropologia Social
Direcció	Enrique Sigalat Signes Ayudante/a Doctor/a. Departament de Treball Social i Serveis Socials. Universitat de València Aranzazu Grau i Muñoz Contratado/a Doctor/a. Departament de Sociologia i Antropologia Social. Universitat de València
Terminis	
Preinscripció al curs	Fins a 23/10/2023
Data inici	Novembre 2023
Data fi	Abril 2024
Més informació	
Telèfon	961 603 000
E-mail	informacio@adeituv.es

PROGRAMA

PARTICIPACIÓ CIUTADANA, MARC CONCEPTUAL, LEGAL I INSTITUCIONAL. INSTRUMENTS, CANALS I ÒRGANS DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA.

1. Conceptualització de la participació.
2. Participació i política: el quin, el per a qui, el com i el qui participa.
3. Models de participació.
4. Instruments institucionals per a la participació de la ciutadania
5. Mecanismes participatius
  - a. Àmbit d'aplicació general
    - i. Referèndum
    - ii. Plebiscit
    - iii. Iniciativa popular
    - iv. Revocació de mandat
    - v. Apel·lació de sentència
  - b. Àmbit d'aplicació local
    - i. Assemblea oberta
    - ii. Consultes populars locals
    - iii. Fòrums de consulta
    - iv. Panells ciutadans
    - v. Nuclis d'intervenció participativa vaig veure. Enquestes deliberatives
    - vii. Pressupostos participatius
    - viii. Els consells consultius d'entitats
    - ix. Audiències ciutadanes
    - x. Processos participatius derivats de l'Agenda 21
3. Normativa d'Àmbit autonòmic dictada per la Generalitat Valenciana.
4. Estructura política de la participació ciutadana en la Generalitat Valenciana: la Direcció General de Participació Ciutadana.

5. Innovació social, tercer sector i construcció del nosaltres.

LA METODOLOGIA PARTICIPATIVA COM A MÈTODE: PROCESSOS DE PARTICIPACIÓ. TÈCNiques PARTICIPATIVES COMUNITÀRIES

- El procés participatiu com a mètode.
- Fases del procés participatiu. Definició participada del problema i la seva superació
- Diagnòstic participat. Identificació d'actors
- Fase propositiva. Límits a la participació.
- Recerca Acció Participativa. Principis, fonaments i trets diferencials.
- Tècniques de Participació Comunitària.
- Justícia Epistèmica i capacitats per a l'alliberament epistèmica en els processos participatius.
- Coneixement dels instruments que permeten realitzar una avaluació de les polítiques i programes públics
- Anàlisi crítica de casos de processos d'avaluació de la participació, identificant qüestions a millorar
- Comunicació dels resultats a diferents actors e audiències.

APLICACIONES PRÁCTICAS DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA

- 1.1 Recorregut històric: la influència de la transició en la configuració del mapa de l'acció col·lectiva.
- 1.2 La lògica de l'acció col·lectiva desenvolupada des dels moviments socials.
- 1.3. Les tensions entre administracions i moviments socials i els límits de la participació institucional.
- 1.4 Del 15M al 8M: per què parlem de processos institucionals.
- 2.1 Història del dret associatiu. Situació actual. L'impacte de les associacions en els municipis. Com organitzar una associació. Incrementar la base social i la participació a les associacions.
- 2.2. Obligacions documentals i procedimentals de les associacions.
- 2.3. Realització i control de projectes i activitat. Com enfortir les associacions i incrementar la seva participació des de l'administració pública.
- 2.4. Règim legal de les entitats sense ànim de lucre. Aspectes fiscals.
- 2.5 Paper de l'administració en l'acompanyament a la participació de la societat civil.
- 2.6 Resolució de conflictes. Diagnòstic i mediació.
- 3.1 Construcció de ciutadania en infància, adolescència i joventut.
- 3.2 La participació infantil, adolescent i juvenil en un món adultocentrista.
- 3.3. Formes de participació infantil i adolescent.
- 3.4 Les polítiques públiques per a la participació infantil, adolescent i juvenil.
- 3.5 Els òrgans de participació existents en el territori. Programes públics i privats.
- 3.6 Experiències de construcció de ciutadania.
- 3.7 Educar en la participació: experiència creant futur.
- 3.8 Consideracions generals de l'itinerari d'Educació per a la participació juvenil Creant Futur.
- 3.9 Acompanyament a grups autogestionats.
- 3.10 Participar per a posar la vida en el centre.
- 3.11 A què cridem posar la Vida en el Centre.
- 3.12 Participar per a posar la Vida en el centre. Una experiència.
- 3.13 Eines que ens orienten. El CA.CO.PRO.SO.TEM. PER. i lxs Guardianxs
- 3.14 El *Octoputest. Una eina d'autoavaluació.

TREBALL FINAL

- Aplicació pràctica de continguts
- Competències d'autonomia i presa de decisions metodològiques.

PROFESSORAT

Juli Antoni Aguado Hernández

Ayudante/a Doctor/a. Departament de Sociologia i Antropologia Social. Universitat de València

Andrea Ariza Hernández

Cooperativa La Dula. Experta en estudis urbans, acció comunitària i antropologia.

José Benlloch Serrano

Xarxa d'Espais d'Autogestió

Ricard Calvo Palomares

Profesor/a Titular de Universidad. Departament de Sociologia i Antropologia Social. Universitat de València

María Josep Cascant i Sempere

Ayudante/a Doctor/a. Departament de Sociologia i Antropologia Social. Universitat de València

Jorge Castellanos Claramunt

María Encarnación Cubo Mayo

Hernán Fioravanti Álvarez

La Dula Coop. V.

Francisco José Francés García

Profesor Titular

Eric Madelaine Pierre Gielen

Professor Contractat Doctor Universitat Politècnica de València

---

Julia Gomar Pascual

Creació Coop. V.

Emma Gómez Nicolau

Professora Contractada Doctora Universitat Jaume I

Alejandro Gonzalo Puyod

Investigador en ciencia ciudadana

Ricard Goñilvez Pérez

Director de Llar d'emancipació SOMLLAR

Aranzazu Grau i Muñoz

Contratado/a Doctor/a. Departament de Sociologia i Antropologia Social. Universitat de València

---

Assumpta Jover Leal

Investigadora autònoma

Carolina Juan Nadal

Cap de projectes. NadalVillena estudio de arquitectura SL

Monique Leivas Vargas

Profesor/a Asociado de Universidad. Departament de Sociologia i Antropologia Social. Universitat de València

---

Mireia López Nicolais

Co-Administradora. La Dula Estudi, SC

Elisabet Marco Arocas

Ayudante/a Doctor/a. Departament de Sociologia i Antropologia Social. Universitat de València

---

David Martín Gómez-Cuenca

Treballador Social tècnic al centre Municipal de Serveis Socials Quatre Carrers

---

Irene Mateu Andreu

Jefa del Servicio de Participación de la Ciudadanía y de la Sociedad Civil

---

María Beatriz Palacios Llorente

Yaiza Pérez Alonso

Ayudante/a Doctor/a. Departament de Sociologia i Antropologia Social. Universitat de València

---

Zulima Pérez i Seguí

Contratado/a Doctor/a. Departament de Dret Constitucional, Ciència Política i de l'Administració. Universitat de València

---

Fernando Pindado Sánchez

Experto en Participación

Enrique Sigalat Signes

Ayudante/a Doctor/a. Departament de Treball Social i Serveis Socials. Universitat de València

---

Daniel Tarragó Sanfeliu

Fundador i soci-director, Neopolis Consultoria Sociopolítica, S.L.

Sara Verdú Vila

Técnica I+D+i en Las Naves. Especialista en Participación, inclusión y Políticas de Igualdad.

OBJECTIUS

Les sortides professionals que té el curs són:

Personal tècnic en participació i desenvolupament comunitari.

Coordinació i dinamització de processos de participació ciutadana per a la formulació, desenvolupament i avaluació de polítiques públiques locals.

Dinamització de processos de desenvolupament comunitari.

Gestió participativa de l'organització i els recursos humans en administracions públiques i organitzacions polítiques, socials i ciutadanes.

Assessoria en avaluació de la participació ciutadana.

Educació per a la participació i la promoció de la cultura participativa.

La formació es desenvolupa en tres mòduls formatius fonamentals i un mòdul pràctic d'aplicació de continguts a un cas concret. El primer mòdul està dedicat a la revisió epistemològica i teòrica dels conceptes clau en participació ciutadana, així com dels models teòrics que la sustenten i la seva aplicació a la política local. El segon mòdul respon a una naturalesa metodològica, s'aborden els processos participatius com a mètode, i s'aprèn la metodologia de recerca necessària per a plantejar i desenvolupar recerques socials aplicades mitjançant tècniques participatives, assumint sempre una perspectiva de diversitat social i cultural. L'últim mòdul es destina a l'aplicació de la perspectiva i la metodologia de la participació ciutadana a diferents contextos. El curs quant a també amb un mòdul pràctic en el qual l'alumnat dissenyarà un procés participatiu aplicat a un cas concret amb l'ajuda de la tutorització de professorat. L'equip docent compta amb una dilatada trajectòria en el camp de la participació ciutadana, el que es veu traduït en una docència que combinarà continguts teòrics amb la implementació pràctica de dinàmiques i tècniques de recerca, al costat de l'exposició de casos per a l'anàlisi crítica. D'altra banda, la diversitat d'àrees i camps d'aplicació de la participació ciutadana com a metodologia, permet l'alumnat entendre l'aplicabilitat d'aquest mètode a totes les parcel·les de la política local.

METODOLOGIA

Aquesta assignatura s'impartirà de manera mixta, el que significa que es desenvoluparà a través de sessions presencials i a través de sessions en línia.

- Activitats teòriques.

En les classes teòriques es desenvoluparan els temes proporcionant una visió global i integradora, analitzant amb major detall els aspectes clau i de major complexitat, fomentant, en tot moment, la participació de l'estudiant.

- Activitats pràctiques.

Complementen les activitats teòriques amb l'objectiu d'aplicar els conceptes bàsics i ampliar-los amb el coneixement i l'experiència que vagin adquirint durant la realització dels treballs proposats.